

บทคัดย่อ	(3)
Abstract	(5)
กิตติกรรมประกาศ	(9)
สารบัญ	(10)
รายการตาราง	(14)
ตัวย่อ การเทียบพหุคูณและสระ	(17)
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ปัญหาและความเป็นมาของปัญหา.....	1
ประเด็นปัญหา.....	9
วัตถุประสงค์.....	9
สมมุติฐาน.....	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
ตัวแปร.....	11
ขอบเขตของการวิจัย.....	11
ข้อคดกลเบื้องต้น.....	12
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	12
แผนภูมิ 1 กรอบตัวแปร.....	14
2. ศึกษิตและหน้าที่ของภริยา.....	15
1. ศึกษิตและหน้าที่ของภริยาตามกฎหมายสำคัญในอดีต.....	15
1.1 กฎหมายบาบิโลน	15
1.2 กฎหมายอินเดีย.....	16
1.2.1 ศึกษิตหน้าที่ของภริยาตามคัมภีร์พระเวท.....	17
1.2.2 ศึกษิตหน้าที่ของภริยาตามคัมภีร์มनुธรรมศาสตร์.....	17

	หน้า
1.2.3 สิทธิหน้าที่ของภริยาคามกัมภีร์วรรดศาสตร์.....	19
1.3 กฎหมายโรมัน.....	19
1.4 ในยุคญาฮีลียะฮ์.....	21
1.4.1 ความหมายของญาฮีลียะฮ์.....	21
1.4.2 สิทธิของสตรีและภริยาในยุคญาฮีลียะฮ์.....	21
1.5 กฎหมายไทย.....	25
1.5.1 ฐานะทั่วไปของสตรีสมัยก่อน.....	25
1.5.2 สิทธิหน้าที่ของภริยาคามกฎหมายมั่งรายศาสตร์.....	25
1.5.3 สิทธิหน้าที่ของภริยาคามกฎหมายสมัยพระรามาธิบดีที่ 1.....	27
1.5.4 สิทธิหน้าที่ของภริยาคามกฎหมายไทยในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนกลาง.....	28
1.5.5 สิทธิหน้าที่ของภริยาคามกฎหมายตราสามดวง.....	29
2. สิทธิและหน้าที่ของภริยาคามกฎหมายอิสลาม.....	30
2.1 สิทธิของภริยา.....	30
2.1.1 สิทธิในการเลือกคู่ครอง.....	30
2.1.2 สิทธิในการได้รับค่าสมรส (ฮัศซะฮ์)	37
2.1.2.1 ความหมายของฮัศซะฮ์.....	37
2.1.2.2 สิ่งที่เป็นฮัศซะฮ์ได้.....	38
2.1.2.3 ฮัศซะฮ์เป็นสิทธิของภริยา.....	40
2.1.2.4 อัตราของฮัศซะฮ์.....	41
2.1.3 สิทธิในการได้รับค่าอุปการะเลี้ยงดู.....	43
2.1.3.1 ประเภทค่าอุปการะเลี้ยงดู.....	46
2.1.3.2 ค่ารักษาโรค.....	47
2.1.3.3 การกำหนดฐานะของสามี.....	48
2.1.3.4 มาตรฐานค่าอุปการะเลี้ยงดู.....	49
2.1.3.5 การจ่ายค่าอุปการะเลี้ยงดูเป็นรายปี.....	50

	หน้า
2.1.3.6 เจื่อนใจการได้รับทำอุปการะเลี้ยงดู.....	51
2.1.3.7 สาเหตุทำให้ขาดสิทธิทำอุปการะเลี้ยงดู.....	51
2.1.4 สิทธิในการบริจาคทานจากทรัพย์สินของสามี.....	52
2.1.5 สิทธิในการได้รับคำแนะนำสั่งสอนจากสามี.....	55
2.1.6 สิทธิในการได้รับความยุติธรรมเมื่อสามีมีภริยาหลายคน.....	58
2.1.7 สิทธิในการทำงาน.....	60
2.1.8 สิทธิในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม.....	64
2.1.9 สิทธิในการครอบครองทรัพย์สิน	68
2.2 สิทธิร่วมระหว่างสามีภริยา.....	71
2.2.1 สิทธิในการเสพสุขของกันและกัน.....	72
2.2.2 สิทธิในการได้รับการปฏิบัติที่ดีต่อกัน.....	73
2.2.2.1 การปฏิบัติดีจากสามี.....	75
2.2.2.2 การปฏิบัติดีจากภริยา.....	81
2.2.3 สิทธิในการเี่ยวคองกันกับญาติของกันและกัน.....	82
2.2.4 สิทธิในการได้รับมรดกของกันและกัน.....	86
2.3 หน้าที่ของภริยา.....	88
2.3.1 การเชื่อฟังสามี.....	88
2.3.1.1 กฎเกณฑ์การเชื่อฟังสามี.....	91
2.3.2 การปรนนิบัติสามี.....	93
2.3.2.1 การบริการรับใช้สามี.....	93
2.3.2.2 การสนองตอบทางเพศของสามี.....	96
2.3.2.3 ขอมรับและชอบดูสามี.....	101
2.3.2.4 การรักษาศักดิ์ศรีของตัวเอง.....	102
2.3.2.5 ไม่อนุญาตให้บุคคลอื่นเข้าบ้านของสามี.....	103
2.3.3 การสร้างความพึงพอใจสามี.....	104
2.3.4 การปฏิบัติดีต่อครอบครัวของสามี.....	106

	หน้า
2.3.5 การดูแลรักษาทรัพย์สินของสามีน.....	106
2.3.6 การดูแลบุตร.....	108
2.3.6.1 ความสำคัญของบุตร.....	108
2.3.6.2 หน้าที่ของภริยาในการดูแลบุตร.....	109
2.3.7 การประจำอยู่ในบ้าน.....	118
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	120
1. การทบทวนเอกสาร.....	120
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	120
3. วิธีการเก็บข้อมูล.....	122
4. เครื่องมือในการวิจัย.....	122
5. การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	123
6. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	123
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	125
1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	127
2. ข้อมูลเกี่ยวกับความยึดมั่น ในหลักการอิสลามของกลุ่มสมรส.....	132
3. ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจสิทธิและหน้าที่ของภริยาตามกฎหมาย อิสลามของกลุ่มสมรส.....	134
4. ข้อมูลเกี่ยวกับการ ได้รับความ शिक्षาของภริยาตามกฎหมายอิสลาม.....	135
5. ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติจริงเกี่ยวกับหน้าที่ของภริยาตามกฎหมายอิสลาม	137
6. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นภริยา.....	141
7. ข้อมูลทั่วไปและประเด็นการสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่างผู้ที่เกี่ยวข้องกับ ใช้กฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัวและมรดก.....	142
8. ข้อมูลทั่วไปและประเด็นการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้นำมุสลิมในชุมชน	148
9. ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความยึดมั่นในหลักการอิสลามและระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิ และหน้าที่ของภริยาตามกฎหมายอิสลามของกลุ่มสมรส	

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
กับการ ได้มาซึ่งสิทธิและการปฏิบัติหน้าที่ของภริยาตามกฎหมาย.....	155
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	184
1. สรุปผลการวิจัย.....	184
1.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	185
1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปร.....	185
1.3 สรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ.....	188
1.3.1 จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นภริยา.....	188
1.3.2 จากกลุ่มตัวอย่างผู้เกี่ยวข้องกับการใช้กฎหมายอิสลามว่าด้วย ครอบครัวและมรดก.....	189
1.3.3 จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้นำมุสลิมในชุมชน.....	190
2. อภิปรายผล.....	191
3. ข้อเสนอแนะ	209
บรรณานุกรม.....	211
ภาคผนวก.....	221
ประวัติผู้เขียน.....	239

ตารางที่	หน้า
1.1 อาวุธของภริยา สามีและคู่สมรส	127
1.2 ระดับการศึกษาของภริยา สามี และคู่สมรส	127
1.3 อาวุธการสมรสของคู่สมรส	130
1.4 จำนวนบุตรของคู่สมรส	130
1.5 อาชีพของภริยา สามี และคู่สมรส	131
2.1 ความยึดมั่นในหลักการอิสลามของภริยา สามี และคู่สมรส	132
2.2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของภริยาตามกฎหมายอิสลามของภริยา สามีและคู่สมรส	134
3.1.1 การได้รับคำอุปการะเลี้ยงดูจากสามีตามกฎหมายอิสลาม	135
3.1.2 ที่อยู่อาศัย	135
3.2 การได้รับการปฏิบัติจากสามี	136
3.3 การได้รับคำแนะนำสั่งสอนจากผู้เป็นสามี	136
3.4 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมนอกครัวเรือน	137
4.1 การเชื่อฟังและปรนนิบัติสามี	137
4.2.1 การเก็บทรัพย์สินของสามี	138
4.2.2 ความเข้มงวดในการดูแลรักษาทรัพย์สินของสามี	138
4.2.3 การหยิบขวสเอาทรัพย์สินของสามีที่ไม่ใช่คำอุปการะเลี้ยงดูโดยไม่ได้รับอนุญาต	139
4.3.1 การเลี้ยงดูบุตร	139
4.3.2 การปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลอบรมบุตร	140
8.1.1 ค่าสหสัมพันธ์ของความเข้มงวดในการละหมาดครบ 5 เวลา กับการได้รับจริงซึ่งสิทธิของภริยาตามกฎหมายอิสลาม	155
8.1.2 ค่าสหสัมพันธ์ของความเข้มงวดในการถือศีลอดในเดือนเราะมาฎอน กับการได้รับจริงซึ่งสิทธิของภริยาตามกฎหมายอิสลาม	157
8.1.3 ค่าสหสัมพันธ์ของการปฏิบัติหน้าที่ต่อครอบครัวอย่างสมบูรณ์ กับการได้รับจริงซึ่งสิทธิของภริยาตามกฎหมายอิสลาม	159

8.1.4	ค่าสหสัมพันธ์ของการมีความสุขในการปฏิบัติหน้าที่ในครอบครัวตาม กฎหมายอิสลามกับการได้รับจริงซึ่งสิทธิของภริยาตามกฎหมายอิสลาม	161
8.1.5	ค่าสหสัมพันธ์ของความคาดหวังในผลตอบแทนในโลกหน้า กับการได้รับจริงซึ่งสิทธิของภริยาตามกฎหมายอิสลาม	163
8.2.1	ค่าสหสัมพันธ์ของความเข้มงวดในการละหมาดครบ 5 เวลา กับการปฏิบัติจริงเกี่ยวกับหน้าที่ของภริยาตามกฎหมายอิสลาม	164
8.2.2	ค่าสหสัมพันธ์ของความเข้มงวดในการถือศีลอดในเดือนเราะมะฎอน กับการปฏิบัติจริงเกี่ยวกับหน้าที่ของภริยาตามกฎหมายอิสลาม	166
8.2.3	ค่าสหสัมพันธ์ของการปฏิบัติหน้าที่ต่อครอบครัวอย่างสมบูรณ์ กับการปฏิบัติจริงเกี่ยวกับหน้าที่ของภริยาตามกฎหมายอิสลาม	168
8.2.4	ค่าสหสัมพันธ์ของการมีความสุขในการปฏิบัติหน้าที่ต่อครอบครัวตาม กฎหมายอิสลามกับการปฏิบัติจริงเกี่ยวกับหน้าที่ของภริยาตามกฎหมายอิสลาม	170
8.2.5	ค่าสหสัมพันธ์ของความคาดหวังในผลตอบแทนในโลกหน้า กับการปฏิบัติจริงเกี่ยวกับหน้าที่ของภริยาตามกฎหมายอิสลาม	172
8.3.1	ค่าสหสัมพันธ์ของการรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิที่ได้รับจากคู่สมรส กับการได้รับจริงซึ่งสิทธิของภริยาตามกฎหมายอิสลาม	174
8.3.2	ค่าสหสัมพันธ์ของการรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติ กับการได้รับจริงซึ่งสิทธิของภริยาตามกฎหมายอิสลาม	175
8.3.3	ค่าสหสัมพันธ์ของการรู้ ความเข้าใจว่าการได้รับสิทธิจากคู่ครองต้อง ปฏิบัติหน้าที่ต่อคู่ครองด้วยการได้รับจริงซึ่งสิทธิของภริยาตามกฎหมายอิสลาม	177
8.4.1	ค่าสหสัมพันธ์ของการรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิที่พึงได้รับจากคู่ครอง กับการปฏิบัติจริงเกี่ยวกับหน้าที่ของภริยาตามกฎหมายอิสลาม	178
8.4.2	ค่าสหสัมพันธ์ของการรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่ที่พึงปฏิบัติต่อคู่ครอง กับการปฏิบัติจริงเกี่ยวกับหน้าที่ของภริยาตามกฎหมายอิสลาม	180
8.4.3	ค่าสหสัมพันธ์ของการรู้ความเข้าใจว่าการได้มาซึ่งสิทธิจากคู่ครองต้องปฏิบัติ หน้าที่ต่อคู่ครองด้วยการปฏิบัติจริงเกี่ยวกับหน้าที่ของภริยาตามกฎหมายอิสลาม	182

H ย่อมาจากคำว่า Hijrah (ฮิจเราะฮ์) เป็นคำภาษาอาหรับ หมายถึง การอพยพ
ใช้เรียกปีศักราชของอิสลาม โดยเริ่มนับจากปีแห่งการฮิจเราะฮ์ของนบีมุฮัมมัด
จากนครมักกะฮ์สู่นครมะดีนะฮ์เมื่อประมาณปี ค.ศ 622

การเทียบพยัญชนะอาหรับ-ไทยและอังกฤษ

พยัญชนะอาหรับ	คำอ่าน	พยัญชนะอังกฤษและไทย	หมายเหตุ
ء	ฮัมซะฮ์	u ุ	ในกรณีเป็นตัวสะกดตัวสุดท้าย
ث	ษั	th ษ	
خ	คฮ	kh ค	
ح	หฮ	h ห	ยกเว้นบางคำ เช่น มุฮัมมัด
ذ	ฎ	dh ฎ	
ز	ซ	z ซ	
س	ซีน	s ศ	ยกเว้นบางคำ เช่น ซูเราะฮ์ ซานะวีเราะฮ์
ش	ช	sh ช	
ص	ศ	s ศ	
ض	ฎ	ḍ ฎ	
ط	ฏ	ṭ ฏ	
ظ	ซุฎ	ẓ ซุ	
ع	อฮ	'A อ	ในกรณีอยู่ข้างหน้า
		a' อ	ในกรณีอยู่ตรงกลาง หรือ ท้ายสุด
غ	ฆ	gh ฆ	
ف	ฟ	f ฟ	
ق	กฮฟ	q ก	
ه	ฮ	h ฮ	
هـ	คฮมีรฎุฎ	h ฮ	เป็นตัวสะกดตัวสุดท้าย

การเทียบสระอังกฤษ ไทยและอาหรับ

สระอังกฤษ	สระไทย	สระอาหรับ	ตัวอย่าง	การอ่าน
a	ะ	ـَ	Baqarah	บะเกาะเราะฮฺ
ā	า	ـَ + ا	Nāṣif	นาซีฟ
u	ุ	ـُ	Uṣūlfiqh	อุซูลฟีกฺฮฺ
ū	ู	ـُ + و	Uṭulkitāb	อุตุลกีตาบ
i	ิ	ـِ	kitāb	กีตาบ
ī	ี	ـِ + ي	Imān	อีหม่าน

บทที่ 1

บทนำ

ปัญหาและความเป็นมาของปัญหา

إن الحمد لله نحمده ونستعينه ونستغفره ونعوذ بالله من شرور أنفسنا ومن سيئات أعمالنا، من يهده الله فلا مضل له ومن يضلل فلا هادي له، أشهد أن لا إله إلا الله وأشهد أن محمدا عبده ورسوله .

أما بعد ، فإن أصدق الحديث كتاب الله وخير الهدي هدي محمد صلى الله عليه وسلم وشر الأمور محدثاتها وكل محدثة بدعة وكل بدعة ضلالة وكل ضلالة في النار . وبعد،

ความว่า “นวมการสรรเสริญเป็นของอัลลอฮฺ เราขอสรรเสริญต่อพระองค์ เราขอความช่วยเหลือจากพระองค์เราขอภัยโทษจากพระองค์และเราขอความคุ้มครองจากพระองค์ให้เราพ้นจากความชั่วร้ายของตัวเองและความชั่วร้ายจากการกระทำต่างๆของเรา ผู้ใดที่ อัลลอฮฺทรงชี้นำให้เขา จะไม่มีผู้ใดทำให้เขาหลงผิด และผู้ใดที่พระองค์ทรงให้หลงผิดก็จะไม่มีผู้ใดชี้นำให้เขา ข้าพเจ้าขอปฏิญาณว่าไม่มีพระเจ้าที่เที่ยงแท้หนอกจากอัลลอฮฺ และข้าพเจ้าขอปฏิญาณว่ามุฮัมมัดนั้นเป็นบ่าว และเป็นรศูล¹ของพระองค์

แท้จริงคำพูดที่เป็นสัจจะที่สุด คือคัมภีร์ (อัลกุรอาน) ของอัลลอฮฺ และทางนำที่ดีที่สุดคือทางนำของ (ท่านนบี) มุฮัมมัด (คืออัครลอสฺสุอะลัยฮิวะสัลลิม²) และกิจการ หรือสิ่งที่ชั่วที่สุด (ที่เกิดขึ้นในศาสนาอิสลาม) คือ กิจการศาสนาที่ถูกคิดขึ้นใหม่และกิจการศาสนาทุกอย่างที่ถูกคิดขึ้นใหม่ ถือว่าเป็นบิดอะฮฺ³ และกิจการศาสนาทุกอย่างที่เป็นบิดอะฮฺ ถือว่าเป็นการหลงทาง และทุกสิ่งที่หลงทาง (ผู้ปฏิบัติความจะตง) ในนรก”

¹ หมายความว่า ศาสนาซุคฺรอญ์อัลลอฮฺ

² หมายความว่า ซอฮิฮฺลอสฺสุทฺฮฺลอสฺสุคฺ และอิหฺรอญ์คัมบัยฮฺนบียะฮฺ ซึ่งเป็นคำเรียกขานชื่อท่านนบียะฮฺ

³ นักการภาษาอาหรับให้ความหมายว่า ทุกสิ่งทุกอย่างที่ถูกกระทำโดยไม่มีตัวอย่างเดิม (al-Nawawi, 1998 : 393) สิ่งใดที่ตรงกันข้ามและดู สิ่งนี้ก็เป็นสิ่งที่ดี และสิ่งใดที่ตรงกับซัดฮฺและดูก็ถือว่าเป็นกลาง (al-Asqiliani, p. 30)